

Ирон æвзаджы урок 5-æм къласы.

Урочы темæ: «Вазыгджын хъуыдыйад»

Ахуыргæнæг: Сокаты Фатимæ Заурбеджы чызг

1. Нысан:
 - 1) Сбæрæг кæнын, цы хонæм вазыгджын хъуыдыйæдтæ;
 - 2) Базонын иртасын вазыгджын æмæ хуымæтæг хъуыдыйæдтæ ;
 - 3) Ахуыр кæнын æрхæцæн нысæнтгæ раст æвæрын вазыгджын хъуыдыйады.
2. Урочы хæстæ:

Удгоймагон:

1. Фыдыбæстæм уарзондзинад гуырын кæнын æмæ фидар кæнын.
2. Бинонты идеалыл æрдзурын.
3. Бамбарын кæнын «æгъдау», «æфсарм».

Предметон:

1. Хибарæй аразын вазыгджын хъуыдыйæдтæ
2. Вазыгджын хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй дзурын
3. Метапредметон:

Регулятивон:

1. Хи архæйдтытæ æмæ къорды уæнгты архæйдтытæн фæтк аразын.
2. Ахуыр кæнын урочы темæ, нысæнтæ бæлвырд кæнын.

Коммуникативон:

1. Къорды кусынмæ арæхсыныл кусын.
2. Проблемон фæрстытæн дзуапп дæттын, хъусын.
3. Ныхасы аивдзинадыл кусын. Арæхсын кусын æмкълассонтимæ, ахуыргæнæгимæ.
4. Хи хъуыды раст аразын æмæ дзурын.

Зонадон:

1. Бацамонын вазыгджын хъуыдыйады арæзт.
2. Сахуыр кæнын хуымæтæг хъуыдыйæдты æхсæн ахастытæ æнкъарын.

Урочы хуыз: Ног æрмæг амоныны урок.

УРОЧЫ ЦЫД:

Ахуыргæнæг: Уæ бон хорз, сывæллæттæ! Балæвар-ма кæнут уæ кæрæдзийæн хуры тынтæ: бахудæм кæрæдзимæ, ма ферох кæнут нæ уазджыты дæр!

1. Мотиваци

Ахуыргæнæг: Цæмæй нæ абоны урочы темæ сбæрæг кæнат, уый тыххæй уæ хъæуы сæххæст кæнын дыууæ хæслæвæрды.

- 1) Ссарын антоним (сфæлхатын антоним) «Хуымæтæг»-мæ
- 2) Ацы дзырдты къордтæй дзырдбаст кæцы нæу (цæуылнæ? Цы хонæм хъуыдыйад?):

Хорз кæстæр
Æгъдауджын кæстæр
Кæстæр æгъдауæй фидауы.

ДЗУАПП: Вазыгджын хъуыдыйад.

2. Сбæрæг кæнын урочы нысанта - баххæст кæнын хъуыдыйæдтæ

- 1) Сбæрæг кæнын, цы хонæм ... хъуыдыйæдтæ;
- 2) Базонын иртасын ... æмæ ... хъуыдыйæдтæ ;
- 3) Ахуыр кæнын ... раст æвæрын вазыгджын хъуыдыйады .

Ныффыссын тетрадты нымæц, темæ.

3. Актуализаци. Проблемон уавæр.

Ахуыргæнæг уары сыфтæ хæслæвæрдтимæ

Хæслæвæрд. Цухгонд дамгъæтæ сæвæрын. Хъуыдыйæдты схемæтæ сбæрæг кæнын.
(Цыбырæй сфæлхатын æмхуызон уæнгтæ, сæйраг уæнгтæ.)

(Фæйнагмæ 1, интерактивкæйыл æвæры дамгъæтæ, бæрæг кæны схемæтæ. Æрдзурын хъуыдыйæдты мидисыл)

Хистæр æмæ кæстæр кæрæ...ийæн аргъ хъуамæ кæной	- =
Адаймаг йæ ...гъдауæй фидауы.	Æ æмæ Æ
Дæ ныййарджыты ныхасмæ хъус, æмæ ды дæ царды рæст...æндаг уыдзынæ.	=, æмæ - =

Радтын хъуыдыйæдтæн цыбыр характеристика (хуымæтæг даргъ, таурагъон.)

Фæстаг хъуыдыйад цæмæй хицæн кæны йæ арæзмæ гæсгæ иннæ хъуыдыйæдтæй? (Ис дзы дыууæ грамматикон бындуры)

Цавæр хъуыдыйæдтæ схониккат хуымæтæг, вазыгджын?

4. Сбæрæг кæнын х/к.

Хæдзармæ уын уыд лæвæрд, бафæрсын хистæрты æмæ ныффыссын, уæ бинонты мидæг хуыздæр, нымæддæр цавæр æгъдæуттæ æххæст кæнут. (Бакасын 2-3 куысты, цыбыр беседæ сыл саразын)

5. Ног æрмæг.

Ахуыргæнæг: Уæдæ куыд сбæрæг кодтат, афтæмæй вазыгджын хъуыдыйад арæст вæййы цалдæр грамматикон бындурауæй. Бакасут хъуыдыйæдтæ æмæ зæгъут:

- Цал грамматикон бындуры дзы ис?

- Цæмæй баст цæуынц хуымæтæг хъуыдыйæдтæ?

- Куыд сæ хицæн кæнæм кæрæдзийæ?

- Æрдзурын сæ мидисыл.

Дæхи куыд дарыс, уый æвдисы дæ хæдзары æгъдау.

Хи фæхудинагæн иу уысм хъæуы, кад та азгай рæзы.

Æгъдау хæдзарæй цауы, дæ ныййарджыты макуы фæхудинаг кæн.

- Скæнын хатдзæг(æрхæцæн нысæнттæ, бæттæгтæ, интонаци)

6. Чиныгимæ куыст. Бакæсут раиртæст \$20 (60 ф) Абарут уæхи хатдзæгтимæ.

7. Физминуткæ.

8. Бафидар кæнын æрмæг.

Къордгай куыст. Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй саразын вазыгджын хъуыдыйад (бафтауын, кæм хъæуы, уым бæттæгтæ. Саразын сæ текст. Йæ мидис бамбарын кæнын.)

Хистæрæн кад кæныны æгъдау баззад нæ фыдæлтæй. Уыдон чызджыты хъомыл кодтой уæздан,æфсармджынаг, лæппутæ та уыдысты нæлгоймаджы миниуджытæй æххæст. Къæйных, æнæуæздæн кæстæр уыдис худинаг, æмæ сывæллæттæ уымæй сæхи хъахъхъæдтой.

9. Нарты Батрадзы фæлгонц зæрдыл æрлæууын кæнын.Проектон куыст.

10. Тест. Сбæрæг кæнæм, куыд бамбæрстат æрмæг. Дзуæппытæ фыссут тетрæдты

I. Ссарут раст дзуапп

1. Вазыгджын хъуыдыйад у ахæм, кæцыйы ис бирæ дзырдтæ.
2. Вазыгджын хъуыдыйад вæййы арæст æрмæстдæр сæйраг уæнгтæй.
3. Вазыгджын хъуыдыйад арæст вæййы цалдæр хуымæтæг хъуыдыйæдтæй.

II. Куыд баст вæййынц хуымæтæг хъуыдыйæдтæ вазыгджын хъуыдыйады мидæг.

1. Интонаци кæнæ бæттæгтæй
2. Дзырдты рæнхъæвæрдæй
3. Баст нæ вæййынц.

III. Ссарут вазыгджын хъуыдыйады схемæ.

1. [- =], [- =].
2. [- =].
3. [- =, =,].

IV. Ссарут вазыгджын хъуыдыйад.

1. Дæ фыдæлты зон.

2. Йæ адæмы чи нæ уарзы, уый йæхи дæр нæ уарзы.
3. Мадæлон æвзаг мады ад кæны.

Ахуыргæнæг. Уæ тетрæдтæ баивут, сбæрæг кæнут уæ кæрæдзийы куыстытæ æмæ бæрæггæнæнтæ сæвæрут.

I-3,II-1,III-1,IV-2. «5»-нæй рæдыд, «4»- 1 кæнæ 2 рæдыды, «3»- 3 рæдыды.

11. Рефлекси. Хъуыдыйæдтæ ахæццæ кæнут кæронмæ

1. Æз абон базыдтон...
2. Абон цы базыдтон, уыдон хъæуынц, цæмæй...
3. Мæхицæн хатдзæг скодтон...

12. Хæдзармæ куыст.

Ныффыссын фыстæг «Мæ фыд, æз дын дæ ном нæ фæчъизи кæндзынæн». Спайда кæнынын хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдтæй. Кæй бон не суа текст саразын, уыдон фыссынц хицæн хъуыдыйæдтæ. Бахахх кæнын сæйраг уæнгтæ.

13.. Бæрæггæнæнтæ.

14. Кæронбæттæн – æмдзæвгæ.

<p style="text-align: right;"><i>by Lommi</i></p> <p>Ирон чызг æмæ лæппу</p> <p>Ирон чызг хъуамæ уа æгъдауджын, Йæ хистæртæн кæна лæггад. Уый хъуамæ уа уæздан, æфсармджын Æмæ дзы уæд уыдзæни кад.</p> <p>Хæдзармæ исчи дуар куы хойа, Чызг хъуамæ ма лæууа гæппæй. Æддæмæ акасы нæлгоймаг. Фыдæлты гъдауæн сафæн нæй.</p> <p>Фæлæ сыхаг, кæнæ æрдхорды, Куы рбахона хæдзармæ фыд – Æнæмæнг ацæттæ кæн хойраг Æмæ сæ разы авæр фынг.</p> <p>Цæмæй дæ алчидæр уа разы, Цæмæй дæ хоной æгъдаудæттаг, Зæрондæн ма ахиз йæ разæй, Фыццаг уал уымæн ратт фæндаг.</p> <p>Уæгъд бандон дæ алыварс куынае уа Æмæ куы рбахиза зæронд – Дæ бынат ратт, дæхæдæг алæуу Æмæ йыл ма фæкæн фæсмон.</p> <p>Кæй кæныс, уый бæстон куыст бакæн У алкæддæр фæлмаен, рæдау. Ныхæстæ рахæсс – бахæсс ма кæн Дæхи фæкъуырма кæн фæлтау.</p>	<p>Куывдмæ, чындзæхсæвмæ æмбæлы Æнæмæнг къабайы цауын! Ирон хъазты чызгæн æмбæлы – Æрмастдæр аив кафт кæнын.</p> <p>Лæппу та хъуамæ уа æхсарджын... Тæппуд уæвæн иронæн – нæй. Æнæмæнг хъуамæ уай амалджын Æмæ цæрдзынае уæд фæрнæй.</p> <p>Хъæбул кæддæриддæр уыд адджын. Хъæбулæй мачи фенæд рыст. Фæлæ лæппу цæмæн у кадджын? – Лæппу ныйарджытæн у ныфс.</p> <p>Куы дын кæна дæ хистæр уайдзæф, Куы дæ бафхæра уый рæстæй. Хатыр-иу ракур уымæй уайтагъд. Фæстæмæ макуы сдзур мæстæй.</p> <p>Куы кувой хистæртæ хæдзары «Оммен» дзургæ сæ разы лæуу. Фæлæ йæ зон – арахъхъ лæгмар у! Арахъхъæй æлгъæд – кадджын нæу.</p> <p>У цумавонг, æнхъæлмæ ма кæс. Куыстуарзаг у æмæ цæрдæг! Æвзæр митæ дæ сæрма ма хæсс. Лæгæй - лæгдæр кæндзынае уæд.</p> <p>Мæ зынаргъ чызджытæ, лæппутæ! Æнæмæнг бадарут зæрдыл. Нæ фидæн сымах ыстут, мæ хуртæ, Æмæ хъуыды кæнут дæрдтыл.</p>
---	--